

Memorandum Mechelen

naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen 2018

Samenlevingsopbouw Antwerpen provincie
De Keeting
De Lage Drenpel

INLEIDING

In een stad leven mensen met verschillende achtergronden samen. Ieder met zijn eigen verwachtingen en inspanningen om zijn leven er degelijk op te bouwen. Het stadsbestuur probeert via gerichte dienstverlening deze diversiteit te laten bloeien zodat iedereen zijn plaats vindt. Toch zien we dat het voor mensen uit maatschappelijk kwetsbare groepen niet altijd makkelijk is hierin een goede positie te verwerven. Mensen in armoede, etnisch culturele minderheden, jongeren, ouderen, ... hebben het vaak moeilijk om binnen de veelheid van initiatieven hun weg te vinden en vragen dan ook bijzondere aandacht opdat ze niet uit de boot zouden (blijven) vallen.

Er is nooit één aanwijsbare reden voor armoede en uitsluiting. Ook niet één probleem of één oplossing. De achterstelling zit op verschillende levensdomeinen: een slechte woning, geen of een onzeker arbeidscontract, een beperkt inkomen, een zwakke gezondheid, De verantwoordelijkheid om armoede en uitsluiting terug te dringen ligt bij de ganse samenleving en zeker ook bij een (lokaal) beleid. Ze ligt niet (enkel) bij mensen die moeilijk tot volwaardige deelname komen.

Vandaar dat we vanuit een aantal middenveldorganisaties die dagdagelijks met deze doelgroepen werken een gezamenlijk memorandum opstelden naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen toe. Dit memorandum bevat een aantal aanbevelingen om armoede en uitsluiting in de stad Mechelen verder tegen te gaan. We willen op deze manier de belangen van maatschappelijk kwetsbare groepen mee op de politieke agenda zetten.

THEMA'S

1. Recht op arbeid	3
2. Recht op wonen	4
3. Recht op een leefbare woonomgeving	7
4. Recht op maatschappelijke dienstverlening	8
5. Recht op onderwijs	10
6. Recht op mobiliteit	12
7. Recht op gezondheid	13
8. Recht op cultuur, sport en vrije tijd	14

1. RECHT OP ARBEID

Een stabiel inkomen uit arbeid is nog steeds de beste buffer tegen armoede. Uit gesprekken met mensen uit onze doelgroepen komt vaak naar voren: 'Als je vast werk hebt, heb je zekerheid en kan je de rest van je leven uitbouwen; je kan een lening krijgen om een huis te kopen, huren wordt gemakkelijker, je hebt niet alle dagen stress van 'ga ik morgen werk hebben?', je krijgt structuur in je leven, je bouwt pensioenrechten op en je krijgt meer zelfrespect'. Jammer genoeg zien we dat laaggeschoolde mensen steeds moeilijker tot een vaste betrekking komen. Ze blijven vaak hangen in tijdelijke contracten en interimopdrachten. Hierdoor bouwen ze geen anciënniteit op en ervaren ze meer stress en onzekerheid. Ook laaggeschoolde werknemers moeten hun leven kunnen opbouwen en een goed arbeidscontract is daartoe een voorwaarde.

- 1.1.** We pleiten ervoor dat de overheid zelf zoveel mogelijk als werkgever optreedt, ook voor laaggeschoolde functies. De stad besteedt momenteel poetswerk, het plaatsen van signalisatie, delen van het groenonderhoud en het zaalbeheer uit aan private firma's. Dit maakt dat werknemers regelmatig – meestal om de twee jaar – met jobonzekerheid te maken krijgen, moeilijker anciënniteit opbouwen en dat ze vaak aan minder goede voorwaarden werken.
- 1.2.** We ijveren ervoor dat de samenstelling van het gemeentepersoneel de huidige diversiteit in de stad weerspiegelt op alle niveaus. Enerzijds kan de stad zo arbeidskansen voor maatschappelijk kwetsbare groepen creëren en een voorbeeld stellen, anderzijds is dit een kans om meer verbondenheid te creëren tussen de verschillende groepen en het stedelijke apparaat. Om bepaalde doelgroepen aan de slag te krijgen en te houden kan de stad gebruik maken van IBO-contracten en Nederlands op de werkvloer. De stad zorgt zo mee voor een goede tewerkstelling voor groepen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt.
- 1.3.** We vragen dat de stad elke vorm van discriminatie en racisme op de arbeidsmarkt kordaat terecht wijst door een systematisch opsporings- en handhavingsbeleid te voeren en bedrijven te begeleiden in het aanpakken van discriminatie.
- 1.4.** We menen dat de stad neutraliteit moet eisen in het handelen van haar werknemers maar niet in hun uiterlijk. Indien er veiligheidsredenen spelen, kan de stad naar goede oplossingen zoeken.
- 1.5.** Ook Mechelaars die niet in de mogelijkheid verkeren om nog in het normale arbeidscircuit aan de bak te komen, moeten de kans krijgen een zinvolle bijdrage te leveren aan de maatschappij. Deel uit maken van de samenleving is belangrijk voor je zelfwaarde en om isolement tegen te gaan. De stad Mechelen doet hier al een aantal inspanningen. We pleiten er voor deze verder te zetten en waar mogelijks uit te breiden zonder dat er betaalde jobs voor moeten wegvallen.

2. RECHT OP WONEN

De woonlijn bij mensen in armoede verloopt vaak moeizaam. Velen onder hen hebben op een bepaald moment geen woonst. Ze kunnen dan kortstondig bij vrienden of familie inwonen, komen in tijdelijke opvang terecht (noodwoning of opvanghuis) of vinden een dure studio of woning van slechte kwaliteit. Daarna volgen veel verhuisbewegingen binnen het bestaande aanbod van dure en slechte privéwoningen. De huurcontracten zijn kortlopend, de woning is te klein, de kwaliteit bedenkelijk. Slechts een deel ontsnapt uit die laatste fase wanneer ze een sociale woning kan huren. We pleiten ervoor dat elke Mechelaar in een aangepaste woning van goede kwaliteit, in een behoorlijke woonomgeving, tegen een betaalbare prijs en met woonzekerheid kan wonen. Vermits er een bevolkingsgroei in Mechelen is, neemt de nood aan betaalbare woningen enkel toe.

SOCIAAL WONEN

- 2.1.** We juichen toe dat de stad Mechelen een woonbeleidsconvenant afsloot met de Vlaamse overheid om haar sociaal woonpatrimonium gevoelig uit te breiden. Er worden 107 extra sociale huurwoningen voorzien de komende 3 jaar (2018 tot 2020). Wij pleiten ervoor dat deze effectief binnen de vooropgestelde termijn gerealiseerd worden. De wachtlijsten zijn immers lang.
- 2.2.** De stad Mechelen voorziet afwijkende toewijzingsregels in het kader van het project De Ploanmakers. We zien kansen, maar ook valkuilen: er verdwijnen huurwoningen voor wie het echt nodig heeft, vrijwilligers zijn geen professionals en moeten dus goed ondersteund worden, afstemming met professionals en de bestaande werkingen is nodig. Ook een aantal van de zittende huurders zet zich reeds in als vrijwilliger in de buurt. We pleiten ervoor dat dit engagement als even waarvol wordt bekeken en dat ook deze vrijwilligers kunnen genieten van een degelijke ondersteuning.
- 2.3.** We pleiten ervoor dat Woonpunt bij de opmaak van renovatieprogramma's en bij het creëren van nieuwe wooneenheden rekening houdt met het profiel van hun zittende en kandidaat-huurders, dus ook met grote gezinnen. Sinds een aantal jaar verandert de samenstelling van het patrimonium van Woonpunt. Bij sommige woningen vermindert het aantal slaapkamers. Bovendien paste Woonpunt haar normen aan waardoor slaapkamers die vroeger gebruikt werden door twee personen, nu slechts door één bewoner beslapen worden. We stellen ons vragen bij deze norm. Het hernieuwde woningaanbod dient aan te sluiten bij de reële woonnood van zittende en kandidaat-huurders. Op dit ogenblik zien we een pertinent tekort aan woningen voor grote gezinnen.
- 2.4.** Op het grondgebied van de stad Mechelen zijn verschillende sociale huisvesters actief. Kandidaat sociale huurders zijn meestal ingeschreven bij meerdere sociale huisvesters. De inschrijving als kandidaat-huurder bij verschillende huisvestingsmaatschappijen kan reeds via een centraal register. De actualisatie van de aanvraag nog niet. Het zou een stap voorwaarts zijn als ook deze actualisatie automatisch wordt doorgespeeld aan de andere huisvestingsmaatschappijen waar de huurder op de wachtlijst staat door de maatschappij die de actualisering ontvangt van de kandidaat-huurder.

- 2.5.** Sinds 1 oktober 2017 is er een sociaal verhuurkantoor in Mechelen. Wij pleiten ervoor dat het SVK actief zoekt naar eigenaars die hun pand aan hen willen verhuren. Zeker in het centrum van de stad zijn de huurprijzen onbetaalbaar voor kwetsbare groepen. Aangezien er bij deze doelgroepen ook vaak problemen zijn op het vlak van mobiliteit, pleiten wij ervoor dat het SVK bij voorkeur in het centrum van de stad panden zoekt. Lokale organisaties kunnen bij de uitbouw van het SVK zeker partner zijn. Enerzijds om bij potentiële eigenaar-verhuurders stereotype beelden over huurders te weerleggen, anderzijds om de doelgroep actief te betrekken bij het beleid van het SVK zodat het aanbod zo goed mogelijk op hun noden aansluit.
- 2.6.** We pleiten ervoor dat bij het afleveren van een bouwvergunning voor nieuwe projecten 20% van de wooneenheden voor minstens 15 jaar ter beschikking worden gesteld van het SVK of een andere sociale huisvester.
- 2.7.** In de cijfers zien we dat er nog veel uithuiszettingen doorgaan; ook in de sociale huisvesting. Preventie is belangrijk. We pleiten ervoor dat Woonpunt bij elke dreigende situatie van uithuiszetting woonbegeleiding inschakelt.

PRIVAAT WONEN

- 2.8.** Bij onbewoonbaarverklaringen komen mensen uit maatschappelijk kwetsbare groepen vaak in een kluwen van problemen terecht. Ze staan vaak zwak in de hele papierwinkel die bij de procedure van herhuisvesting komt kijken. Ze kennen de regelgeving hierover dikwijls onvoldoende. De burgemeester heeft een herhuisvestingsplicht bij onbewoonbaarverklaringen. Die plicht is opgevat als een inspanningsverbintenis. Dit houdt in dat de burgemeester een ernstige inspanning moet leveren om de bewoners te herhuisvesten. Wij pleiten ervoor dat de stad Mechelen een resultaatsverbintenis aangaat wat betreft herhuisvesting bij onbewoonbaarverklaringen: de stad garandeert op die manier dat de huurder op het einde van de procedure effectief verhuist naar een aangepaste, kwaliteitsvolle en betaalbare woning. Indien deze resultaatsverbintenis een feit wordt, vervalt bij heel wat huurders ook de angst om wantoestanden te melden. Ze hoeven immers niet meer bang te zijn dat ze door hun melding op straat terecht komen.
- 2.9.** Er is nood aan noodopvang voor dak- en thuislozen. De afgelopen jaren zijn her en der inspanningen gedaan om noodopvang tijdens de koudste wintermaanden mogelijk te maken. Zo was er het Calefact (op initiatief van de Kerk) in de winter van 2016-2017. Hierdoor ontstond er extra capaciteit door samenwerking tussen het CAW en het Sociaal Huis. Vanaf de winter van 2017-2018 is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen het CAW en het Sociaal Huis wat betreft acute thuislozenopvang. Binnen deze acute opvang – die het ganse jaar open is – kan men maximaal 1 maand verblijven. Er is een totale capaciteit van 15 plaatsen. Wij moedigen dit nieuwe initiatief aan. De nood aan opvang beperkt zich immers niet tot de koudste wintermaanden. Positief is ook dat er intensieve begeleiding gekoppeld wordt aan een verblijf in de acute opvang. Thuislozen hebben vaak heel wat administratieve en psychosociale problemen. Verder zijn we tevreden dat er enkele studio's voor gezinnen zijn voorzien. Toch vrezen we dat de capaciteit onvoldoende is om aan alle noodvragen te kunnen beantwoorden. We vragen om dit nieuwe initiatief daarom op regelmatige basis te evalueren en zo nodig het aanbod (capaciteit en begeleiding) aan de noden aan te passen. We stellen ook vast dat men zich voor deze opvang enkel kan aanmelden via het Sociaal Huis. Mensen zonder papieren dreigen hierdoor uit de boot te vallen; dit vinden we een zeer spijtige zaak.

- 2.10.** We merken dat de stad een doortastend beleid voert inzake aanpak van leegstand en verkrotting. Het is goed dat eigenaars sterk aangezet worden tot verkoop of renovatie en dat de woningen vervolgens ook terug op de woonmarkt terecht komen. Toch merken we een negatief effect voor maatschappelijk kwetsbare groepen; de woningen komen vaak bij middenklassers terecht. We sporen de stad aan om ook op de private woonmarkt creatieve oplossingen te onderzoeken en te ontwikkelen zodat kwetsbare groepen niet van de woonmarkt verdrongen worden.
- 2.11.** Maatschappelijk kwetsbare groepen hebben soms nood aan een referentieadres. We pleiten ervoor dat de stad het bekomen van een referentieadres, zowel bij het Sociaal Huis als bij een privépersoon, eenvoudiger toestaat. Het makkelijk bekomen van een referentieadres is één van de elementen die maken dat mensen minder vlug in een vicieuze cirkel belanden.
- 2.12.** We pleiten ervoor dat er vanuit het Sociaal Huis ondersteuning komt voor mensen die genooddaakt zijn vaak te verhuizen. Deze ondersteuning kan administratief, logistiek en / of financieel zijn.
- 2.13.** We pleiten voor het actief opsporen en bestrijden van discriminatie op de huurmarkt door de dienst wonen. Op de huurmarkt bestaat veel discriminatie. Zowel eigenaars als immobiliënkantoren vragen zeer gedetailleerde informatie over een persoon of gezin, nog voor de potentiële huurders een huurpand mogen bezichtigen. Die vragen peilen naar het beschikbaar inkomen, het hebben van een contract van onbepaalde duur bij een werkgever, de huidskleur, de religie, de gezinssamenstelling, Schijnbaar verhuren eigenaars bij voorkeur aan autochtone Mechelaars, liefst met een vast en toereikend inkomen uit arbeid en weinig of geen kinderen. Dit maakt het voor kwetsbare groepen extra moeilijk om snel een nieuwe woonst te vinden. Een actief opsporingsbeleid door de stad kan een manier zijn om met discriminerende eigenaars en makelaars een bemiddelingsproces op te starten met als laatste redmiddel een sanctie.

We stellen vast dat veel mensen noodgedwongen samen wonen met anderen. Er zit in het grijze wooncircuit heel veel solidariteit. We zijn op zoek naar manieren om hier erkenning aan te geven.

3. RECHT OP EEN LEEFBARE WOONOMGEVING

- 3.1. Dichtbevolkte buurten zorgen soms voor spanningen en overlast. We zien dat de stad investeert in werkers die met bepaalde doelgroepen aan de slag gaan. Dat juichen wij toe. We stellen echter vast dat er weinig tot geen werk wordt gemaakt van dialoog tussen deze verschillende groepen. We pleiten er dan ook voor dat de stad meer inzet op werkers die aan dialoog en verbinding werken tussen verschillende doelgroepen.
- 3.2. We pleiten ervoor dat de stad bewust blijft omgaan met de invulling van het openbare domein. Voldoende speel- en ontmoetingsplaatsen voor kinderen en jongeren blijven in sommige buurten een aandachtspunt. Van mensen die slecht te been zijn horen we dat ze zitbanken met rugleuning missen om onderweg van punt A naar punt B te pauzeren.
- 3.3. Maatschappelijk kwetsbare jongeren moeten een kracht zijn in plaats van een klacht. Werkingen als buurtsport, de kinder- en tienerwerking, ROJM, ... bewijzen dat dit kan. Jongeren uit hun doelgroep draaien mee in de werking als vrijwilliger – later soms als professional – en krijgen zo een rol van betekenis voor zichzelf én voor de anderen. We pleiten er dan ook voor dat de stad zulke initiatieven ten volle blijft ondersteunen.
- 3.4. Sociale mix moet tweerichtingsverkeer zijn. De stad Mechelen probeert nu financieel draagkrachtigere mensen naar sociale woonwijken te lokken om zo aan sociale mix te werken. We bepleiten dat de stad ook aan zo'n mix werkt in buurten waar nu geen of amper sociale huurwoningen zijn, door ook daar een aantal sociale huurwoningen te voorzien. Ook bij de ontwikkeling van nieuwe woonprojecten bepleiten we dat de stad telkens een aantal sociale huurwoningen voorziet.
- 3.5. Repressie mag het sluitstuk vormen van het lokale veiligheidsbeleid maar mag nooit het uitgangspunt zijn. Daarom pleiten we ervoor dat de stad Mechelen ook in de toekomst investeert in preventie door veldwerkers in te zetten zoals kinder-, tiener- en jongerenwerkers, buurtwerkers, het project buurtbemiddeling, Sanctionerend optreden kan pas als alle andere maatregelen zijn uitgeput.

4. RECHT OP MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

- 4.1. Wij pleiten voor een cliëntvriendelijk omgaan door alle ambtenaren die met het publiek in aanraking komen. Het is belangrijk dat loketbedienden de opdracht krijgen om de vraag achter de vraag te verhelderen. Vorming voor loketbedienden in het omgaan met maatschappelijk kwetsbare groepen is een absolute meerwaarde.

SOCIAAL HUIS

- 4.2. We zijn blij met de koerswijziging van het Sociaal Huis. We pleiten voor een verderzetting van de huidige holistische insteek.
- 4.3. We ijveren ervoor dat binnen de welzijnsdiensten blijvend proactief gewerkt wordt en dat mensen op hun rechten worden gewezen. Mensen die recht hebben op bijvoorbeeld een bepaalde tegemoetkoming worden best automatisch uitgenodigd om dit samen met de maatschappelijk werker in orde te brengen.

HUIS VAN DE MECHELAAR

- 4.4. Steeds meer dienstverlening vanuit overheden verloopt digitaal. Voor kwetsbare groepen leidt de digitale evolutie vaak tot uitsluiting. Door digitale ongeletterdheid raakt men bijvoorbeeld niet tijdig aan een afspraak, een bepaald bewijs of een attest, met alle administratieve gevolgen van dien. Wij pleiten ervoor dat de stadsdiensten rekening houden met dit gegeven en voldoende face-to-face-dienstverlening blijven aanbieden. Deze dienstverlening mag bovendien niet duurder zijn dan de digitale dienstverlening (wat nu wel zo is voor bijvoorbeeld het in orde brengen van een adreswijziging).
- 4.5. We pleiten voor voldoende en uniforme 'digipunten' ondersteund door de stad. Hier kunnen mensen die thuis geen PC en/of internetverbinding hebben, terecht en krijgen ze begeleiding waar nodig bij digitale aanvragen, het afdrukken van documenten, Dit kan ingericht worden in dienstencentra, jongerenwerkingen, de bibliotheek,
- 4.6. We pleiten voor een sociaal tarief voor een aantal documenten voor burgers die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming. Sinds 2013 zijn de prijzen voor een identiteitskaart, rijbewijs, bewijs van goed gedrag en zeden en adreswijziging gestegen. Als je niet in de mogelijkheid bent om je adreswijziging digitaal in orde te brengen kost dit 20 euro per persoon; dat is het dubbele van wie dit digitaal wel kan. Mensen met de kleinste financiële draagkracht komen in de slechtste woningen terecht en moeten het vaakst verhuizen. Soms vraagt de werkgever al bij de sollicitatiebrief een bewijs goed gedrag en zeden mee te sturen. Als je hiervoor elke keer moet betalen, haken net diegenen die het dringendst een job nodig hebben af.

OVERIGE DIENSTEN

- 4.7.** We merken dat het ecologisch denken een invloed heeft op de openbare dienstverlening. Dit mag echter niet ten koste gaan van maatschappelijk kwetsbare groepen. We pleiten ervoor dat de stad hierin op zoek gaat naar creatieve oplossingen. Dit kan gaan over een sociaal tarief bij de huisvuiltaks voor mensen met verhoogde tegemoetkoming, maar evenzeer moet gezocht worden naar andere oplossingen. Mensen in armoede wonen vaak in een kleine woning zonder tuin of terras en moeten bijgevolg hun groente- en fruitafval in de huisvuilzak deponeren. Er kan gezocht worden naar alternatieven hiervoor. Verder lijkt het ons zinvoller alleenstaanden een vermindering op de huisvuiltaks te geven dan een cadeaubon.

5. RECHT OP ONDERWIJS

Onderwijs kan een belangrijke hefboom zijn in de emancipatie en de integratie van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. We merken echter dat veel van deze kinderen en jongeren uit de boot vallen. Een watervalstelsel, schoolmoeheid, ongekwalificeerde uitstroom zijn vaak de gevolgen. Dit beperkt hun kansen op de arbeidsmarkt en ook hun verdere perspectieven op maatschappelijke participatie. De stad Mechelen organiseert zelf geen onderwijs, maar via haar flankerend onderwijsbeleid kan zij toch heel wat betekenen voor kwetsbare groepen.

- 5.1.** De voorbije jaren startte er een nieuwe dynamiek. Vanuit een dialoog met referentiegroepen werden verschillende ambities geformuleerd m.b.t. het bevorderen van het welbevinden op school, de ouder-school-samenwerking (ouderbetrokkenheid) en het tegengaan van segregatie. Deze doelstellingen vinden ook wij van groot belang. De stad kan deze ambities realiseren door de juiste regie te voeren. Bovendien is er voldoende ondersteuning en facilitering nodig om onderwijspartners te ondersteunen in dit veranderingsproces. Doel is het draagvlak van leerkrachten te vergroten en het beleidsvoerend vermogen van scholen te versterken.

Tegelijk pleiten we ervoor dat de stad verder oog heeft voor de stem van verschillende groepen door met hen in dialoog te (blijven) gaan.
- 5.2.** In de stad zijn vaak complexe processen gaande: nieuwe woonwijken worden opgericht, sociale huisvesting wordt gerenoveerd. Al te vaak wordt vergeten dat deze ingrepen verregaande gevolgen hebben en verdringingseffecten kunnen creëren, ook m.b.t. onderwijskansen van kinderen wiens onderwijsloopbaan al erg kwetsbaar is. We vragen dat de stad hier zeer proactief mee om gaat en goed inspeelt op de impact van een grote verhuisbeweging op o.a. capaciteit in de scholen.
- 5.3.** De voorbije jaren startten heel wat capaciteitsdossiers voor basisscholen op. Een tekort aan inschrijvingsmogelijkheden dreigt nu eerder in het secundair onderwijs. Bij het opstarten van capaciteitsdossiers secundair wijzen we op het gebrek aan plaatsen en richtingmogelijkheden in de B-stroom. Het leerrecht komt zo zwaar onder druk te staan. Vaak al erg kwetsbare jongeren zien zich genoodzaakt een richting te volgen die hen minder boeit, waarvoor zij niet gemotiveerd zijn of die hen later minder kans op tewerkstelling biedt. Wij vragen de stad om scholen met B-stroomaanbod te ondersteunen bij capaciteitsuitbreiding en dan vooral in de richtingen waar jongeren een vak leren dat toekomstperspectief biedt (zoals bv. beenhouwerij, hout en bouw, ...).
- 5.4.** De stad investeert mee in de begeleiding van de schoolkeuze voor het secundair onderwijs. De huidige begeleiding blijkt echter onvoldoende op maat en te weinig intensief voor de meest kwetsbare leerlingen en ouders. Als de stad de cijfers van ongediplomeerde uitstroom wil keren, moet ze eerst werk maken van een sterkere begeleiding in dit keuzeprocess. Kwetsbare ouders hebben nood aan diepgaande informatie over hoe het systeem in elkaar zit, welke richtingen er zijn, welke consequenties een keuze heeft voor de toekomst en ten slotte ook welke richting je kan volgen op welke school. Dit gebeurt best in een kleinschalige setting.
- 5.5.** We pleiten ervoor dat de stad een coach- of buddysysteem ontwikkelt voor studenten uit het secundair die dreigen uit te vallen. Via intensieve coaching en positieve voorbeeldstelling haken ze minder vlug af.

- 5.6.** In het LOP woedt al een tijd een discussie over inschrijvingsvoorrang voor indicatorleerlingen. Recent werd een kleine vooruitgang gerealiseerd door een volgehouden inspanning van vooral niet-onderwijspartners en de stad: het minimaal percentage voorrang voor indicatorleerlingen steeg tot 35% voor scholen intramuros. Ook al heeft de stad slechts een adviserende stem in dit overleg, toch is haar advies toonaangevend. Wij vragen aan de stad om de komende jaren deze beweging verder te zetten, zodat de voorziene plaatsen die in voorrang voor indicatorleerlingen zijn overeenstemmen met hun reële aanwezigheid in de stad (die om en bij de 50% is). Ook de omschakeling naar een aanmeldingssysteem kan die beweging kracht bijzetten, op voorwaarde dat er voldoende ondersteuning is voor kwetsbare groepen. Onderwijspartners zijn vragende partij om hun inspanningen op dit vlak te laten begeleiden en versterken door welzijnspartners. Zo kunnen zij samen een sterke participatie van kwetsbare groepen aan alle onderdelen van ons onderwijssysteem waarmaken. We vinden het belangrijk dat de stad hier ondersteunt en faciliteert.
- 5.7.** We pleiten voor de tewerkstelling van een ervaringsdeskundige door de stad Mechelen. Deze persoon kan onderwijzend- en ander schoolpersoneel in staat stellen zich meer in te leven in de leefwereld van kwetsbare groepen. De ervaringsdeskundige vormt een brugfunctie tussen gezin, school en welzijn. Verder kan hij vormingen of de uitrol van de signalenkaart begeleiden. De ervaringsdeskundige is mogelijks inzetbaar bij beleidsvorming in scholen m.b.t. thema's als onthaalbeleid, kostenbeleid, ouderparticipatie,... De aansturing van deze persoon kan gebeuren vanuit Sociaal Beleid.
- 5.8.** Wij merken dat zowel scholen als kwetsbare ouders veel vragen stellen m.b.t. huiswerk(begeleiding). We pleiten ervoor dat de stad scholen ondersteunt bij de ontwikkeling van een visie op huiswerk en een bijhorend beleid dat kinderen in staat stelt om – ongeacht de situatie van de ouders – hun huiswerk tot een goed einde te brengen.
- 5.9.** Ook al is toegang tot onderwijs gratis in basis- en secundair onderwijs, toch brengt onderwijs veel extra kosten mee. In het basisonderwijs is er dan wel een maximumfactuur, maar boterhammentaks, kosten voor naschoolse opvang en uitstappen wegen zwaar op het budget van maatschappelijk kwetsbare gezinnen. Dat creëert financiële drempels die op hun beurt voor uitsluiting zorgen voor de leerling in kwestie én voor de ouders. Denk bijvoorbeeld aan moeders die thuis blijven omdat hun arbeidsinkomen niet opweegt tegen alle extra kosten voor opvang. Wij pleiten hier voor de progressieve toekenning van kostenvermindering voor gezinnen met recht op verhoogde tegemoetkoming.
- In het secundair onderwijs vangen we veel signalen op m.b.t. betaalbaarheid van schoolbenodigdheden en de wijze van bestellen. We moedigen de stad aan hier een sensibiliserende rol op te nemen zodat scholen zich ten volle bewust zijn van de consequenties van hun werkwijze.
- 5.10.** Minderjarigen in een preciaire verblijfssituatie hebben recht op onderwijs. Toch ervaren ze in de praktijk weinig steun wanneer ze niet in staat zijn onderwijs te volgen doordat ze bijvoorbeeld de nodige boeken niet kunnen aankopen. We menen dat de stad de randvoorwaarden moet vervullen opdat dit recht op onderwijs opgenomen kan worden.
- 5.11.** Mensen in armoede hebben vaak een lage scholingsgraad. Het belang van levenslang leren is daarom ook voor hen noodzakelijk. We pleiten ervoor dat er voldoende initiatieven voor levenslang leren ondersteund worden. Er zouden voldoende vormingsinitiatieven op verschillende vindplaatsen moeten doorgaan. Verder moeten er voldoende informele leerkanalen worden geschept. Mensen moeten zich blijvend kunnen ontplooiën om hun kansen te kunnen grijpen in de maatschappij.

6. RECHT OP MOBILITEIT

- 6.1. Wij ijveren ervoor dat de stad aandringt op een uitbreiding van het aanbod openbaar vervoer. We denken aan meer bussen – zeker ook later op de avond – en aan een groter aantal haltes. Openbaar vervoer is immers belangrijk om de mobiliteit van maatschappelijk kwetsbare groepen te garanderen. De voorziene taxicheques zijn geen alternatief voor openbaar vervoer. Vanuit de doelgroep zijn er negatieve ervaringen rond dit systeem: de betrokken taxidiensten zijn niet bereikbaar, komen niet opdagen of hun chauffeurs kennen de afspraken van de taxicheques onvoldoende.
- 6.2. De Minder Mobielen Centrale is een goede oplossing om bij de dokter of in het ziekenhuis te geraken. Het probleem is echter dat je hier maximaal drie keer per week gebruik van kan maken. Bovendien vormen de kosten voor sommige mensen een probleem: je dient de chauffeur niet enkel te vergoeden voor de afstand die jij als gebruiker aflegt maar ook voor de kilometers die de chauffeur van zijn deur tot bij jou aflegt en weer terug.
- 6.3. De stad heeft overeenkomsten met bedrijven die deel-fietsen en deel-auto's ter beschikking stellen. We pleiten ervoor dat de stad in deze overeenkomsten een clausule verwerkt die deze diensten toegankelijk maakt voor maatschappelijk kwetsbare groepen. Dit kan onder andere gaan over toeleiding, betaalbare instapkosten, betaalbaarheid in het algemeen, digitale drempels weg werken,

7. RECHT OP GEZONDHEID

- 7.1.** Het aanbod geestelijke gezondheidszorg voor mensen met minder financiële middelen is zeer beperkt in Mechelen. Dit betekent dat kwetsbare mensen zeer moeilijk toegang vinden tot geestelijke gezondheidszorg terwijl net zij hier het meeste nood aan hebben. In de praktijk moeten mensen jaren wachten op de ondersteuning waar ze recht op hebben of worden ze soms zelfs niet meer op de wachtlijst geplaatst van verantwoordelijke organisaties. We pleiten er daarom voor dat de stad hier oog voor heeft en dit bepleit bij de verantwoordelijke organisaties. De stad kan er zo mee voor zorgen dat de kwetsbare Mechelaar toegang heeft tot toegankelijke, betaalbare geestelijke gezondheidszorg. Als er snel met psychische problemen aan de slag wordt gegaan, kan erger voorkomen worden.
- 7.2.** We zijn heel tevreden met het sociaal restaurant en hopen dan ook op continuering.

8. RECHT OP CULTUUR, SPORT EN VRIJE TIJD

- 8.1.** De stad Mechelen blijkt in Vlaanderen een toonbeeld te zijn wat betreft de Uit-pas. Dit is zeer fijn en moet dus ook zo behouden worden. Dat mensen met deze pas ook samen kunnen genieten van een gezonde maaltijd in de Refuge is een groot pluspunt.
- 8.2.** Het aanbod in Mechelen voor de Uit-pas is heel breed en bevat vooral cultuur. We pleiten ervoor dat er in de toekomst ook meer op sport wordt ingezet. In Mechelen scoren we minder goed op de verspreiding van de Uit-pas. Iets meer dan een vierde van de rechthebbenden vraagt hem aan. Het is nodig dat de Uit-pas blijft gepromoot worden. Een automatische toekenning van de Uit-pas aan alle rechthebbenden is wenselijk.
- 8.3.** De stad Mechelen bezorgt elk kind tussen 5 en 15 jaar talententickets. Vaststelling is dat slechts 50% van de ontvangers deze tickets effectief gebruikt. Kinderen uit maatschappelijk kwetsbare groepen gebruiken de tickets veel minder dan andere kinderen; het sport- en vrijetijdsaanbod lijkt niet echt toegankelijk voor hen. De stad levert nu een serieuze inspanning om jeugdbewegingen open te trekken naar kansengroepen. Dat is goed. We menen echter dat kinderen vrij moeten kunnen kiezen welk vrijetijdsaanbod bij hen past. We pleiten er dan ook voor dat de stad ook buiten de jeugdbewegingen ondersteuning biedt aan verenigingen om hun aanbod open te stellen voor álle kinderen en jongeren.

**DIT MEMORANDUM WORDT MEE ONDERSCHREVEN
DOOR ONDERSTAANDE PARTNERS:**

